

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 24. mája 2011 v trestnej veci proti obvinenému **J. B.**, pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. o dovolaní obvineného podaného prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Ľ. Š. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. februára 2011, sp. zn. 3 To 146/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. B. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Galanta z 22. októbra 2010, sp. zn. 3 T 188/2010, bol obvinený J. B. uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 24. septembra 2009 v Š. prevzal z Okresného súdu Galanta výzvu na nástup výkonu trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka (trestný rozkaz z 13. februára 2009, sp. zn. 3 T 34/2009, právoplatný 28. februára 2009), s miestom nástupu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove do piatich dní od prevzatia výzvy. Do výkonu trestu však nenastúpil, vyhýbal sa nástupu trestu až do 8. decembra 2009, kedy bol policajtní z Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave do výkonu trestu odňatia slobody dodaný.

Za to mu bol podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania obvineného proti prvostupňovému rozsudku Krajský súd v Trnave uznesením z 8. februára 2011, sp. zn. 3 To 146/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený J. B. písomným podaním z 25. marca 2011 (doručenom súdu prvého stupňa 29. marca 2011) prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Ľ. Š. dovolanie.

Dovolateľ sa ním domáhal zrušenia uznesenia Krajského súdu v Trnave s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Galanta a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

Pochybenie súdu prvého stupňa vidí v tom, že z obhajobou navrhnutých svedkov K., V., H., H., J. a I. B. boli na hlavnom pojednávaní 22. októbra 2010 vypočutí iba svedkovia J. a I. B.. Aj napriek tomu, že od navrhovaného výsluchu svedkyne H. obhajoba upustila, naďalej zotrvala na výsluchoch svedkov K., V. a H., ktoré súd spočiatku akceptoval, no na hlavnom pojednávaní 22. októbra 2010 od nich upustil. Výpovede menovaných svedkov boli pritom nevyhnutné na náležité zistenie skutkového stavu veci, najmä z hľadiska naplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty daného trestného činu.

Ďalej uviedol, že jeho úmyslom nebolo spáchanie trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia, pretože nemal ani len najmenší záujem na tom, aby maril výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom z 13. februára 2009, sp. zn. 3 T 34/2009. Jeho snahou bolo iba dosiahnutie odkladu výkonu trestu odňatia slobody za účelom usporiadania si osobných a majetkových pomerov pred nástupom na výkon uloženého trestu.

Dospel teda k záveru, že v konaní na súde prvého stupňa, ako aj na súde druhého stupňa, bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Nakoľko súdy nevykonali ním navrhované dôkazy, ktoré by boli mali v danom prípade nenahraditeľný význam, nedošlo k náležitému zisteniu skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na spravodlivé rozhodnutie.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. oprel o skutočnosť, že v jeho prípade o priamom alebo nepriamom úmysle spáchať trestný čin vôbec nemožno hovoriť. V zmysle § 17 Tr. zák. sa na spáchanie trestného činu vyžaduje úmyselná forma zavinenia, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že postačuje zavinenie z nedbanlivosti. Úmyselné zavinenie je teda potrebné aj vo vzťahu k trestnému činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., z ktorého bol uznaný za vinného.

Vzhľadom na to, že jeho konanie nebolo úmyselné, nedošlo k naplneniu subjektívnej stránky ako jedného z obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu. Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd v uvedenom prípade pochybili, pretože páchatel'a trestného činu je možné uznať za vinného len za predpokladu, že svojím konaním naplní všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty (objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka) konkrétneho trestného činu.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Galanta.

Prokurátor okresnej prokuratúry k podanému dovolaniu uviedol, že súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní výsluch navrhnutých svedkov nepovažoval za potrebný, nakoľko vychádzal z obsahu pripojeného trestného spisu Okresného súdu Galanta, sp. zn. 3 T 34/2009, a výpovedí už vypočutých svedkov. Poznamenal tiež, že z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne zistil skutočný stav vecí a o odmietnutí obvineným navrhnutých dôkazov rozhodol v súlade s § 272 ods. 3 Tr. por. Rozhodnutie prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu preto považuje za správne, plne v súlade s vykonanými dôkazmi, i so zákonom. Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. B. odmietol, pretože je zřejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. nie sú splnené.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (písm. c/),

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený J. B. na hlavnom pojednávaní 22. septembra 2010 využil svoje právo a odmietol vypovedať (č. l. 47). Samosudca preto na základe návrhu prokurátora po splnení zákonom stanovených podmienok prečítal obsah zápisnice z jeho výsluchu z prípravného konania (č. l. 7-10), ku ktorému sa už ale obvinený nevyjadril. Na ďalšie hlavné pojednávanie sa z predvolaných svedkov dostavili len svedkovia J. a I. B., pričom od svedkov V., H. a H. sa zásielka vrátila ako nedoručená a pokiaľ ide o svedka K., súd nemal doručenie predvolania vykázané. Vzhľadom na to, že z výsluchu svedkov I. B. a J. bolo zrejmé, že spôsob, ktorý obvinený využil, aby nenastúpil na výkon

uloženého trestu, nemal žiadny zákonný podklad, súd nepovažoval výsluch ďalších svedkov za potrebný. Z konania obvineného bolo tiež možné vyvodit', že robil všetko preto, aby sa vyhol výkonu trestu, nakoľko sa nebál zaplatiť sumu 4 000 (štyritisíc) eur za svoj „pobyt“ na slobode.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por., ako ani zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a prípadné procesne (rozhodnutím súdu) podložené zamietnutie dôkazných návrhov obvineného.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., z tohto ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne. Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojinstančnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec alebo len celkom výnimočne v značne obmedzenom rozsahu a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Tr. por.).

Najvyšší súd vychádza z toho, že tento dovolací dôvod súvisí s nesprávnou aplikáciou zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu na zistený skutkový stav, ktorým je dovolací súd viazaný, prípadne nesprávnej aplikácie iných noriem hmotného práva. Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie teda je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie citovaného dovolacieho dôvodu.

Vychádzajúc z tejto právnej úpravy dovolací súd skúmal, či zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, teda či skutok napĺňa znaky skutkovej podstaty daného trestného činu a či nedošlo k porušeniu iných ustanovení trestnoprávneho charakteru (napr. či neexistujú dôvody vylučujúce protiprávnosť skutku, zánik trestnosti a pod.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Dovolací súd v súvislosti s naplnením subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu a s tým spojenou otázkou zavinenia pripomína, že Trestný zákon rozlišuje medzi priamym úmyslom (*dolus directus*) a nepriamym úmyslom (*dolus eventualis*). Pri priamom úmysle chce páchatel' spôsobiť porušenie alebo ohrozenie chráneného záujmu a pri nepriamom úmysle páchatel' priamo nechce spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, je však uzročený s tým, že takéto porušenie alebo ohrozenie nastane.

Vzhľadom na to, že sa obvinený J. B. snažil nájsť a využiť „nezákonný“ spôsob, ako sa vyhnúť, resp. oddialiť nástup na výkon uloženého trestu odňatia slobody, možno z toho vyvodiť, že nemal v úmysle dobrovoľne sa podriaďiť právoplatnému rozhodnutiu súdu.

Pre naplnenie úmyselnej formy zavinenia nebolo teda dôležité, či obvinený J. B. svojím konaním chcel alebo nechcel porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom, ale postačovalo, že vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková